

POLIITISESTI ja industria-
lisesti yhdistyneen köyhäliis-
tön voimaa ei mikään mahti maa-
ilmassa kükistä.

TOVERI

THE circulation of the Toveri
is greater than the combined
circulation of all other news-
papers printed in Astoria.

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 214

Torstaina, syysk. 13 p.—Thursday, Sept. 13

1917—KYMmenes vuosik.—VOL. X.

Yleislakon uh- ka San Fran- ciscossa

Järjestynyt työväki tahtoo osoit-
taa myötätuntonsuutensa.

TEOLLISUUDET PYSÄY- SIIN ELLEIVÄT LAK- KOLAISET VOITA.

San Francisco, 12 p. syysk. —
Yleinen työseisaus kaikilla jär-
jestyneillä työaloilla tässä kau-
pungissa näytti melkein varmalt-
aan tänään ellei lakossa olevien
raitoittemiesten vaatimuksiin
suostuta. Johtavien unioni-
ten lausuntojen mukaan järjes-
tyneet työlaiset vaativat yksi-
mielisesti jo viidettä viikkoa
kestäen katvaunulakon lopet-
tamista lakkolaisten voitoksi tai
tekevät he myötätuntonsuula-
kon.

San Franciscon työväenunioni-
den toimeenpaneva komitea piti
istunnon, joka kesti aamutunti-
hin, käsitellen myötätuntonsuu-
lakon alkuvaihteluita. Samalla
kun kokouksessa myönnettiin,
että useita suuria unionia sitou-
mukset kielsivät lakkoon ryhty-
mästä, oltiin kuitenkin yksimie-
lisiä siitä, että mitkään sitou-
mukset eivät voineet estää unioni-
ta yksinkertaisesti lopettamasta
töitä myötätuntonsuuden ilmauk-
seksi. Laaditun suunnitelman
mukaan, selitti eräs kokouksen
osa ollut, unionistit eivät tekisi
"lakkoa" siinä merkityksessä, et-
tä jättäisivät mitään vissejä vaati-
muksia, vaan yksinkertaisesti
vain heittävätkä työkalunsa syr-
jään vähäksi ajaksi. Tällä tavoin
kierrätään sopimusten kir-
jain.

Unionistit selittävät, että nyk-
visten raitioetelakon häviämisen
olisi ankan isku San Francis-
con järjestyneelle työväelle kai-
ken sen yksimielisyyden jälkeen
mitä yleisö, sanomalehdet ja
jätneyhdistykset olivat osoittaneet
lakon aikana. Voitonilmaisus ei
voi olla koskaan parempi kuin
nyt, joten tappio olisi korvaamaton
isku järjestyneelle työväelle
käsitteelle. Järjestynyt työväki
käsittää hyvin aseman ja siitä
johtuva näyttävyys ja toiminta-
halu lakkolaisten auttamiseksi.
"Raitioeteläisten täytyy
voittaa", selitti eräs johtavista
unionisteista, "tai muuten ei tä-
män kaupungin järjestynyt työ-
väki milloinkaan toimu is-
kusta."

"Kurinpuute synnä ro- tukahakkaan"

Houston, Tex., 12 p. syysk. —
Tällä tapahtuneen verisen rotu-
kahakan suhteen tutkinnon coi-
mittanut erikoinen kaupungin
hallituksen asettama tutkijakomi-
tee on raportissaan selittänyt,
että 24:n jalkaväkirykmentin so-
tilasten kesken vallalla ollut si-
vettömyys ja kurittomuus oli
synnä siihen, että lopuksi osa
sanotun rykmentin sotilaita te-
kivät hyökkäyksen kaupunkia
vastaan sekä ampuivat ihmisiä.
Kaupungin poliisipäällikkö C. L.
Brockia tuomitaan virkaansa ky-
kenemättömänä siitä syystä, että
hän oli sallinut kaupunkiin vir-
rata epäsiivekkäitä naisia, joita
tuli harjoittamaan ammattihau-
rutta kun paikkakunnalle tuli
sotaväkeä sijoitettavaksi ja sen
kaiken lisäksi poliisipäällikkö oli
muutoinkin laiminlyönyt ryhtyä
tarpeksi tarkomiksiin toimen-
piteisiin järjestyksen ylläpitämi-
seksi. Illinoisin kansalliskaartin
sotilaita, jotka autoivat mella-
koivien neekerisotilaitten kinni-
ottamisessa kiitetään raportissa.

SOSIALISTIT SAAVUTA- VAT VOITTOJA ITÄME- REN MAAKUNNISSA.

Riiga. — Wolmarin kaupungin
kunnallisvaaleissa ovat voitta-
neet sosialidemokraattien ehdo-
kaat, joita työ- ja sotilasedusta-
lien neuvosto kannatti. — Uus-
Ihm.

SOTAVÄERÖITÄ YH- TEISEN KONFE- RENSIN RAT- KAISTAVAKSI

Washington, 12 p. syysk. —
Erimielisyys senaatin ja kong-
ressin alahuoneen välillä sotave-
roituksista on siksi suuri, että
ajan voittamiseksi alahuoneen
demokratien johtaja Kitchin pyy-
ti tänäpäiväisessä istunnossa
kongressia lähettämään veroky-
symyksen senaatin ja alahuoneen
yhteisen konferenssin ratkaista-
vaksi. Senaatti on jo nimittänyt
jäsenensä suunniteltuun konfe-
renssiin.

Merkit viittasivat, että ala-
huone hyväksyy Kitchinin esi-
tyksen ja että konferenssi alkaa
istuntonsa jo tänään. Tulovero-
ta, sotaverojen verottamisesta
ja toisenluokan postimaksuista
on etupäässä riidetty. Mutta her-
rat kyllä pääsevät otolliseen yksi-
mielisyteen pian; niin ennus-
tetaan.

Argentina antanut matkapassin Sak- san lähettiläälle

Buenos Aires, 12 p. syysk. —
Argentinan hallitus on antanut
Saksan lähettiläälle kreivi Luxbur-
gille matkapassin Yhdysvaltain
hallituksen viranomaisten tekemien
paljastusten johdosta. Samalla
on Argentinan hallitus määrän-
nyt Berliinissä olevan lähetti-
läänensä pyytämään Saksan halli-
tukselta selitystä Amerikan te-
kemien paljastusten johdosta.
Ei Saksaa anna tyydyttävää se-
lytystä kutsuu Argentinan lähetti-
läänensä Berliinistä pois, katkais-
ten diplomaattiset välit.

Washington, 12 p. syysk. —
Virallisesti ei ole saatu mitään
vahvistusta Argentinasta lähe-
tetylle hullulle, jonka mukaan Ar-
gentina olisi antanut Saksan läh-
ttiläälle matkapassin. Argenti-
nan lähettiläen kerrotaan sano-
neen, että se on mahdollista
vaikka hänelle ei olekaan vielä
siitä saapunut virallista tietoa.

Mielenosoituksia Saksan lähetti- lästä vastaan.

Buenos Aires, 12 p. syysk. —
Joukko koulupoikia toimeenpani-
vat Saksan lähettiläälle vastaan
häviävien mielenosoituksen. Poika
esiintyi lähetystalon talon etu-
dustalle ja heiluttaen Argentinan
lippuja huusivat: Matkapassi!
Matkapassi! Yleinen mielipide
on kuohutuksessa sen johdosta, et-
tä Saksan lähettiläis oli kotimaah-
ansa lähettämässään diplomaat-
tisissa sähkösanomissaan neuvo-
nut submariinija hävittämään
argentiilaiset laivat jäljettömiin,
kuten Yhdysvaltain viranomaiset
ovat paljastaneet.

(Viimeinen tieto.)

Buenos Aires, 13 p. syysk. —
Eilen illalla alkanut saksalaisvas-
tanteen meteli jatkui läpi yön.
Kaikki saksalaiset liikehuoneet
ovat kärsineet mellakoitsijain hä-
vitystyöstä. Saksalainen klubi-
huoneisto syytettiin tuleen ja
tunnettu pahoin ennenkuin tuli-
palo saatiin sammutetuksi. Useita
muutakin huoneita yrittiin polttaa.
Poliisi ampui väkijouk-
koon "rauhottaakseen" mella-
koivia ja useita haavoitutti. Haa-
voittuneista kolme on kuolemai-
sillaan.

Ranskan sosialistit tai- pumattomina

Sotaministeri Painlevelta kiellet-
ty kannatus hallituksen
muodostamisessa.

Pariisi, 12 p. syysk. — Sosia-
listit ovat toistamiseen ilmoitta-
neet, etteivät he tule kannatta-
maan oikeita sotaministeri Pain-
leven pääministeriksi asettami-
sesta eivätkä he salli puoluejä-
senten ottaa vastaan ministeri-
paikkoja Painleven hallituksessa.
Sosialistien sovittelemista kieltä-
ytymisen on estänyt Painlevelta
mahdollisuuden muodostaa uu-
den hallituksen.

Maankavallusjuttu Seattlen sosialis- teja vastaan alkanut

Seattle, Wash., 12 p. syysk. —
Hallituksen nostama juttu entis-
tä Seattlen työväenliiton puheen-
johtajaa Hulet M. Wellsia ja
muuta syytettyjä sosialisteja vas-
taan alkoi tänä aamuna Yhdys-
valtain piirioukudessa.
Hallituksen viranomaiset pitä-
vät juttua yhtenä tärkeimpänä
mitä on käyty Seattlen oikeuslai-
tuksissa. Juttu herättää varmasti
suurta huomiota luontensa takia
ja senkin vuoksi, että Wells on
paikkakunnalla hyvin tunnettu.
Wells saavutti paljon huomiota
suurella äänimäärälläan sosialis-
tiipuolueen majurinehdokkaana
kaupunkivaaleissa v. 1912.

Kuopari Jeremia Neterer joh-
taa kuulustelua.
Wellsin ohella ovat syytetyinä
Sam Sadler, sosialistiipuolueen
kansalliskomitean jäsen; Aaron
Fislerman, King-kaartin sosia-
listipuolueen kaunitjärjestön sihtee-
ri, sekä R. E. Rice, värjäys-
laitoksen omistaja Seattlestä.
Syytetyt, jotka vangittiin tou-
kok. 28 p., ovat olleet vapaina
odottaen oikeudenkäyntiä. Vangi-
tsemisen ja sitä seurannut
suurvalmiestöön kame heitä
vastaan johtui registeröimistä
vastustavan kirjallisuuden levit-
tämisestä. Koska registeröimis-
laki ei vielä silloin ollut voimassa
ei heitä voida syyttää olemattom-
man lain vastustamisesta. Mut-
ta kuten tavallista tällaisissa ta-
pauksissa heitä vastaan on nos-
tettu teknillinen kanne "salaliit-
tosta, jonka tarkoituksena oli
käyttää Yhdysvaltain postia mur-
haan ja murhapoltin, kihoitta-
van kirjallisuuden levittämiseen".

Jos vastaajat tuomitaan syyllis-
iksi on rangaistuksena viisi
vuotta vankeutta ja \$10,000 sak-
koa korkeintaan.

KAUPUNKI PALA- NUT VENÄJÄLLÄ

Sotavankeja rääkätty kuoliaaksi

Nishnij Nowgorod, 12 p. syysk. —
Tänne on ilmoitettu, että Ka-
sanin kuvernemintissa sijaitseva
Laishevin kaupunki on palanut.
Kaupungin asukkaat arvelevat
tulipalon olleen tahallisesti sy-
tytetyn ja kun epäluulo kohdistui
läheisyyteen sijoitettuja sotavan-
keja vastaan pieksivät sotilaat
vangeja 20 kuoliaaksi ja useita
sairaksi.

200 sotilasta poltettu elävältä.

Samaran kuvernemintissa Ni-
choiskissa ilmoitetaan kaupungin
asukasten poltettiin 200 so-
tilasta eräseen taloon salvuut-
na. Sotilaat olivat ryöstäneet
kaupungissa viikkellareita ja vä-
kijonnamyymälöitä, jonka kestä-
essä heidät houkutteliin suureen
puurakennukseen ja sen jälestä
ovat teljettiin ja ikkunat sulet-
tiin ja rakennus syytettiin tu-
leen.

La k k o v a r t i o i m i n e n kielletty Ballardissa

Seattle, Wash., 12 p. syysk. —
International Shingleweavers un-
ionin Ballardin osaston No. 12 ja
Ballardin ajurien unionin lakkou-
tuneet työlaiset saivat ylioikeu-
dentuomari Mackintoshilta eilen
kiellon pitämästä lakkovartioita
Stimsonin sahamyllyn luona tai
millään tavalla "häiritsemästä"
lakonrikkeitä. Molempien jär-
jestöjen viranomaiset ovat saa-
neet haasteen esiintyä oikeudes-
sa perjantaina ja osoittaa päte-
viä syytä estetuomion kumoami-
seksi.

Myllyyhtiö valittaa, että lakko
kutsuttiin viime heinäkuulla vaati-
muksella 8-tuntisesta työpäi-
västä ja suljetusta työpajasta.
Joukko miehiä heitti työnsä, u-
seita jäi työhön. Työhönjäänei-
tä ja rikkureita on muka siten
uhattu persoonallisella pahoinpi-
telyllä. Yhtiö valittaa edelleen,
että näiden selkkausten takia
yhtiö on joutunut kärsimään
\$50,000 tappiota.

Korniloff hä- vinnyt pelin?

Sotajoukot kääntyneet Kerens-
kyn puolelle.

Pietari, 12 p. syysk. — Väliai-
kainen hallitus on julistanut
Moskovan kaupungin ympäris-
töineen sotatilan alaiseksi. Sota-
tila tulee pian julistettavaksi
voimaan koko Venäjällä. Apu-
laispääministeri Nekrasoff on
ilmoittanut, että hänen edusta-
maansa puolue, perustuslailliset
demokraatit (suurin porvaripuolue)
ei ole ollut osallinen Korniloffin
vallankaappausuunnitel-
massa. Puolueen taholta on il-
moitettu, että puolue edelleen
tulee ottamaan osaa hallitukseen.
Kerenskin ministeristöstä on lo-
pullisesti eronnut ainoastaan
yleisten töitten ministeri Jurij
ja valtio-kontrolleri Kokoshin.
Yleisten töitten ministeri Ol-
denburgin ja pyhän synoodan
puheenjohtaja Kartasheffin suh-
teesta ei ole vielä lopullista var-
muutta.

Pihkova on väliaikaiselle halli-
tukselle uskollisten joukkojen
hallussa ja on siellä vangittuna
lokakuulainen, entinen sotami-
nisteri Gutshkoff, joka on yrit-
tänyt kääntää joukkoja Korniloffin
puolelle.

Kentraali Burjewitsh on nimi-
tetty Venäjän sotajoukkojen yli-
päälliköksi Korniloffin tilalle.
Lontoo, 12 p. syysk. — Pietari-
sta langattomalla lennättimellä
Englannin laivastoviranomaisille
saapunut sähkösanoma kertoo,
että Korniloffin armeijan
kuuluneet kasakat ovat alkanet
neuvottelemaan Pietarin
työ- ja sotilasedustajien lähetys-
talon kanssa ja ovat lähettäneet
väliaikaiselle hallitukselle vakuu-
tuksen, että he pysyvät vallan-
kumoukselliselle Kerenskin halli-
tukselle uskollisena. Kasakat
lupaavat vangita useita, jotka
ovat heitä petäneet.

Korniloffin hyökkäys tarkoitettu pääasiassa Pietarin työ- ja so- tilasedustajien neuvoston kuki- stamiseksi.

Pietari, 12 p. syysk. — Täh-
nen on saapunut Korniloffin le-
vittämiä julistuksia, joissa ken-
raali talonpojan poika ja kasaka
ilmoittaa ottavansa edesvasta-
nuolleen johtaa suuren Venäjän
voiton, mutta hän syyttää Pietari-
tarissa istuvan työ- ja sotilasedu-
stajien neuvoston pelaavan
Saksan sotaviraston avuksi ja
hän tahtoo sen estää.
Eräitten kasakkapäälliköitten
antamien tietojen mukaan Korniloff
oli olettanut aiaa bolshe-
viki-sosialistit pois Pietarista.

Englantilaiset lehdet vlistäneet Korniloffia. Aikeena kerrotaan olleen nostaa Dolgoroukien aatelissuku Venäjän valtaistu- melle.

Lontoo, 12 p. syysk. — Lon-
toossa ilmestyy Daily Times
julkaisee kirjoituksen, jossa Korniloffia
kiitetään mainioksi "toi-
minnan mieheksi" ja samoin
muutkin englantilaiset lehdet
väittävät, ettei Korniloffia voida
syyttää maansa petturiksi,
iokin hän vritti saada käsiinsä
diktatuurivallan kun pääministeri
Kerensky osoittautui kyke-
nemättömäksi saamaan yhtenäis-
syyttä aikaan venäläisten halli-
ntoasioissa.

Eräitten Lontooseen saaneitten
tietojen mukaan on Korniloffin
aikeena ollut asettaa
Venäjän keisarikunnalle valtaistu-
melle venäläisen vanhan ja kuuluisan
Dolgoroukin ruhtinassuvun.

Kaksi ilmailijaa putosi kuoliaaksi lento- harjoituksissa

San Diego, Cal., 12 p. syysk. —
Sotamiehet Edward M. Walsh,
Oaklandista, ja Theodore Lyman,
St. Helena, Cal., pu-
totivat kuoliaaksi tänään lento-
harjoituksissa North Islandin
harjoituskentällä. Molemmat ol-
ivat opettelevia ja onnettomuus
aiheutti yhteensä neljän kuoliaaksi.

Suomen senaatti jät- tänyt jyrkän it- senäisyysvaati- muksen

Helsinki, 9 p. syysk. — Vet-
sherni Vremja ilmoittaa, että
Suomen senaatti on hyväksynyt
esityksen Suomen eroittamiseksi
Venäjästä lopullisesti. Esityksen
kohdat, sanotaan edelleen, ovat
paljon jyrkemmät kuin äskettäin
Suomen Eduskunnan hyväksy-
mässä julistuksessa, ja se esit-
tään Venäjän väliaikaiselle halli-
tukselle viimeistään, sanoo
lehti edelleen.

Mamie Torkon rais- kaaja entinen ri- koksellinen

Tacoma, 10 p. syysk. — Lä-
hempien tietojen mukaan on Car-
bonadossa suomalaisen pikkuty-
tön, Mamie Torkon, raiskauksen
ja murhaa yrittänyt, nykyään
karkuteilla oleva koneen-
käyttäjä "loki-insinööri" en-
tinen rikoksellinen, joka on las-
kettu vapaaksi Walla Wallan
vankilasta elokuun 11 p.; jonka
päivä aikaisemmin kun hän tuli
Carbonadonon Walla Wallassa
hän oli ollut vankeudessa mur-
tovarkeudesta. Sitä ennen on
hän ollut kahdesti vankilassa
British Columbiassa, molemmilla
kerroilla väärinymmästyksiä. Walla
Wallassa hän oli Fred Ben-
netin nimellä ja on hän — niin
viranomaiset vakuuttavat — käyttä-
nyt myöskin Frank Stoddardin
nimeä. Viranomaisten tiedonan-
tojen mukaan Bennet-Stoddard
oli 41-vuotias. Häneltä on jos-
sain tapaturmassa katkennut va-
semman käden keskimmäinen sor-
ni toimesta ja nimetön sormi en-
simäisestä jäsenestä. Hän on
saanut "hyvän" koulukasvatuk-
sen ja vakuuttavat viranomaiset
hän on ollen kykenevä sähkö-
tekniikan, mutta turmeluneen lii-
allisen väkijoumien käytön kaut-
ta. Juovuksissa ollessaan hänen
sanotaan voivan tehdä mitä mie-
lettömyyksiä tahansa.

Mamie Torkko on edelleen hoi-
dettavaa töläläisessä St. Josefin
sairaalassa ja sanotaan olevan
toivoo hänen henkin jäämisestä.
Carbonadon hilenkavijain
on kerrottu pitäneen joukkoko-
tuulleen johtaa suuren Venäjän
voiton, mutta hän syyttää Pietari-
tarissa istuvan työ- ja sotilasedu-
stajien neuvoston pelaavan
Saksan sotaviraston avuksi ja
hän tahtoo sen estää.

A M M A T T I O D I S T A - J A O X M A N I N O I - K E U S J U T T U A L - K A N U T F R I S C O S S A

San Francisco, Cal., 12 p. syysk. — Oregonilaisia karjan-
kasvattajia Frank C. Oxmanin
vastaan nostettu juttu väriin
todistuksen hankkimisesta alkoi
tänään yltuomari Dunnen oikeu-
dessa. Kuten paljastuksissa on
käynyt ilmi, oli Oxmanin kehoi-
tunut erästä F. E. Rigell-nimisestä
miehestä, Garyvillestä, Ill., esittä-
mään väärä todistuksia Thomas
Mooney'a vastaan San Francis-
con pommijutussa. Yleisensyyt-
täjän U. S. Webbin sijaisena
syyttäjänä toimi lakimies Ray-
mond Benjamin.

PORTO RICON NAISET VAA- TIVAT ÄÄNIÖKEUTTA.

San Juan, Porto Rico, 12 p. syysk. — Porto Ricon edustaja-
huoneessa ovat Fulgencio Pineron
ja Antonio Pineron, molemmat
unionisteja, jättäneet esityksen,
joka hyväksymisen avaisi naisille
tien saarihallinnon virkoi-
hin. Esityksessä ei säädetä ä-
nenioikeuden laajentamista naisille.

Äänioikeustaliteljat eivät ole tähän tyytyväisiä. Heidän johta- jansa, Mrs. Anna Duprey, on il- moittanut tyytymättömyytensä esitykseen, uhten lainsäätäjää voimakkaalla vastalauseetulla ellei esitykseen liitetä lukua ä- nenioikeuden laajentamiseksi kai- kille lukuaitoisille Porto Ricon naisille.

KAKSI KAIVOSMUR- HAA RED LODGES- SA; SUOMALAINEN SURMAANTUI

(Omalta kirjeenvaihtajalta.)

Red Lodge, Mont. — Suoma-
lainen Oskar Murto joutui tk. 8
p. putoavan hilen alle ja sitä
edellisenä päivänä joutui eräs
nuori vieraskielinen kaaroen vä-
liin. Molemmissa tapauksissa oli
kuolema seurauksena. Murto oli
neljän lapsen isä.

Kapitalistien murhalaitokset
murjovat parhaassa iässä olevat
työläisoverit. Linnat ovat täynnä
työläisiä, mutta ei paikka-
kuntalaisia. Red Lodgessa on
ole koskaan kuullut sellaista ellei
oteta huomioon registreeruksen
aikaisia vangitsemisia. Tunte-
mattomia työläisiä katselee lin-
nan ikkunoista, ehkäpä moniaita
on syytetty i. w. w.-laisyydestä.

Ulkomaalaiset pakol- lisesti Yhdysvaltain sotaväkeen

Ehdotus esillä kongressissa; ar-
meijan tai maasta pois 90
päivän kuluessa, on vaihtoehto.

Washington, D. C., 12 p. syysk. — Senaatissa ja alahuo-
neessa on esillä ehdotus, joka
asettaa kaikki Yhdysvalloissa yli
vuoden asuneet sotajäissä olevat
ulkomaalaiset värväysty-
läin alaisiksi. Esitys ei koske
Saksan ja sen liittolaisten
alalaisia, eikä niitä, joiden halli-
tuksilla on olemassa erikoisia
sopimuksia. Esityksen arvioi-
daan koskevan noin miljoonaa
ulkomaalaista.

Päätösesityksen mukaan, jon-
ka on laatinut senaatin sota-asi-
ainkomitean puheenjohtaja, sena-
attori Chamberlain, Oregonista,
kuitenkin kaikki ne liittolaisten
maiden alalaiset, jotka vaativat
vapautusta valtioiden välisen so-
pimuksen perusteella, saavat läht-
tää pois maasta 90 päivän ku-
luessa.

(Laki tulisi niin ollen koske-
maan myös suomalaisia, joten
vieraan maan alalaisena vapaut-
tetut kansalaisemme joutuisivat
undelleen värvättäväksi tai
maasta pois.)

L A K O N U H K A S E - A T T L E N L A I V A - J A A R D E I L L A M E N - N Y T O H I

Seattle, Wash., 12 p. syysk. —
Washingtoniin, D. C., Yhdysval-
tain laivarakennusneuvoston
luokse neuvottelemaan lähenyt
Seattlen metallityöläisten liitto
edustava lähetystö on nyt ilmoit-
tanut, että Seattlen laivaraken-
nustyöläisten palkkakysymys on
tydyttävästi ratkaistu.
Kaksitoista tuhata Seattlen
laivarakennustyöläistä äänesti äs-
kettäin lakkoutuksesta parem-
man palkan puolesta.

Roskajoukko harjoittaa ilkkvaltaa sosialisteja vastaan

Rush City, Minn., 11 p. syysk. —
Eilen sunnuntaina t. k. 9 p.
tältä lähellä sijaitsevassa Dalen
kauppalassa pidettäväksi ajotun
sosialistien kokouksen hajotti
"isänmaallinen" väkijoukko, joka
otti kokoushuoneen haltuunsa,
karkoitti kolme puhujaa, poltti
sosialistien kirjallisuutta ja voi-
malausesteluja kokoushuoneen e-
teen virittelyllä nuotiolla ja lo-
puksi lauletti "kansallisia" lauluja.

JAUHO- JA LEIPÄKORTIT KÄYTÄNTÖÖN ITALIASSA

Rooma, 12 p. syysk. — Italian
muonitusministeri Giuseppe Can-
nepa määräsi tänään, että jauho-
ja leipäkortit tulevat käytäntöön
lokakuun 11 päivän jälkeen.

Uusi taantu- mus-askel Canadassa

Erikoinen sota-ajan vaalilaki-
ehdotus esitetty.

RAUHAN KANNATTAJILTA RIISTETÄÄN ÄÄNI- OIKEUS.

(Viimeinen tieto).
Ottawa, 12 p. syysk. —
Edustajahuoneessa sota-
vaalilakiehdotus on hyväksy-
etty toisessa lukemisessa
47 äänellä 34 vastaan. Sa-
moin hyljättiin edusmiesten
Pugsleyn ja Laurierin teke-
mät muutosehdotukset, joita
toinen tarkoitti lieventää
lakiehdotusta jättämällä so-
taa vastustaville oikeuden
äänestämisen ja toinen an-
tamalla kaikille naisille ää-
nenioikeuden.

Borden esiintyi istunnon-
sa ja puhui hallituksen puo-
lesta Pugsleyn ja Laurierin
muutosehdotuksia vastaan.

Ottawa, 6 p. syysk. — Cana-
dan parlamentissa esitti Arthur
Meighen hallituksen puolesta
uuden sota-ajan vaalilakiehdotus-
teen. Lakiehdotuksen mukaan
tulisi annettavaksi äänioikeus
Canadian alalaisia vaalessa so-
tavalvauksessa olevien sotilaitten
vaimoilta, tytöiltä, äideiltä ja
sisarilta, jota vastaan sitä ei ul-
tettaisi muille naisille yleensä.
Viholliskansan syntysisiltä, ellei-
vät ole olleet vähintään 15 vuot-
ta Canadian alalaisia riistetään
äänioikeus kokonaan samoin
kuin kaikilta, jotka kuuluvat so-
dankäyntiä vastustaviin uskon-
lahkoihin. Aikaisemmin on jo
hyväksytty lakiehdotus, joka an-
taa canadalaisille sotamiehille
"äänioikeuden". Sotilaat saavat
äänestää sotarintamassa upseeri-
nen toimissa vaalivirkailloina.
Nyt esitetty sota-ajan lakiehdotus,
jossa tulee hyväksytyksi par-
lamentissa ajottaan asettaa heti
käytäntöön ja tulee laki itsenä-
stään raukeamaan rauhanajaksi,
jolloin rauhanvastaajille myön-
netään jälleen äänioikeutensa.
Puhuessaan vaalilakiehdotuk-
sen puolesta hallituksen edustaja

(jatkoa viidennellä sivulla)

S o t a l a i v a k a a p a n n u t asevelvollisuuspa- kolaisia merellä

San Diego, Cal., 12 p. syysk. —
Alisen Californian rannikolla
kaappasi eräs Yhdysvaltain sota-
laivoista Anvil-nimisen venheen,
jossa ilmoitetaan olevan maasta
poispyrkiviä asevelvollisuuspa-
kolaisia. Nyt toivovat hallituksen
asiamiehet löytävänsä joukku-
eesta henkilöitä, joita voidaan
asettaa syytteeseen Mare Islan-
din ruutimakkasiin räjähdysken
aiheuttajina.

Viranomaiset selittävät pako-
laisten joukossa olevan kaksi
tunnettua I. W. W. liiton jäsen-
tä. Toinen on Charles Miller,
joka hiljattain meni rajan yli-
se Tfa Juanaan, ja toinen on
John Greet. Molemmat miehet
ovat olleet huomattavia Monta-
nan lakioissa.

RAUTATIESÄHKÖTÄJÄT ÄÄNESTÄVÄT LAKOSTA

St. Paul, 12 p. syysk. — Seu-
rauksena Northern Pacific radan
kieltäytymistä kohottaa palkkoja
15 prosentilla, kuten sanotun ra-
dan sähköttäjä olivat vaatineet,
paikallisissa sähköttäjäin unioni-
ssa päätettiin toimittaa lakkoää-
nestsy. Tulokset äänestyksestä
saadaan selville lauantaina. Raut-
tatieyhdtön puolelta ilmoitetaan,
että sähköttäjäille oli myönnetty
8,32 prosentin palkanlisäys. Palk-
kariita koskee noin 1300 sähkö-
ttäjä.